

نام و نام خانوادگی:	باسمه تعالی اداره آموزش و پرورش ناحیه ۴ اصفهان	نام درس: فارسی (۱) زمان پاسخ‌گویی: ۶۰ دقیقه تاریخ آزمون: ۹۸/۳/ نوبت دوم: سال تحصیلی ۹۸-۹۷	شماره دانش آموز
نام کلاس:			
پایه تحصیلی: دهم (رشته‌های نظری)			

نمره به عدد به حروف نام و نام خانوادگی مصحح: امضا

نمره	بارم	الف) قلمرو زبانی (۷) نمره
	۱/۵	۱. معنی کلمات مشخص شده را بنویسید. <ul style="list-style-type: none"> • کَلَّةَ پاهای مانده بود، با سَم ها و ما چشم به راه آخر کار . () • مُکّاری از ما سی دینار مغربی می خواست () • من ایرانی‌ام، آرمانم شهادت () • ارتجالاً انشایی می ساخت و با صدای گرم و رسا به اصطلاح امروزی ها «اجرا می کرد» () • در نوای طوطیان حاذق بدی () • سر و موی او از در افسر است . ()
	۱/۵	۲. از میان ترکیب‌های زیر ، کلماتی که از نظر املایی نادرست است را بیابید و اصلاح کنید. (۶ مورد) (ورته و هلاکت گاه) ، (نمط و روش) ، (لعیمی و پستی) ، (زمایم و تعلیقات) ، (نسیان و فراموشی) (حزیض و فرود) ، (فراغ و دوری) ، (صمغ سندروس) ، (سنجش و غیاث) ، (آب اجل)
	۱	۳. نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. (متمم ، نهاد ، قید ، فعل ، مسند ، مفعول) • «ناتائیل، من به تو شور و شوقی خواهم آموخت.» «پس، درهای امید و روشنایی را به روی ما بگشای» من () شور و شوقی () امید () روی ما ()
	۰/۵	۴. کدام قسمت جمله زیر حذف شده است؟ نوع حذف را مشخص کنید. • «نیکوخوا، بهتر هزار بار از نیکو رو.»
	۰/۵	۵. درباره کاربرد «را» در بیت زیر توضیح دهید. • هدیه‌ها می داد هر درویش را تا بیابد نطق مرغ خویش را
	۰/۵	۶. در بیت زیر نهاد و گزاره را مشخص کنید . • من آزاده از خاک آزادگانم نهاد () گزاره ()
	۰/۵	۷. متنی بنویسید و در آن دو نشانه « ندا » به کار ببرید.
	۰/۵	۸. کدام گزینه ترکیب اضافی است؟ هسته آن را مشخص کنید. ☐ حسن زیبا ☐ پرستوی عاشق ☐ سرور آزادگان ☐ برترین حماسه
	۰/۵	۹. از بین گزینه‌های زیر کدام یک جمله مرکب است ؟ با دلیل؟ • صبح روز بعد با صدای همهمه بیرون ، سراسیمه، بلند شدیم . • تفنگ دوربین‌دارش نشان می‌دهد که تک تیرانداز است .

ب) قلمرو ادبی (۵) نمره

	۲	۱۰. نام آرایه ادبی قسمت مشخص شده را در داخل کمانک بنویسید. <ul style="list-style-type: none"> • بگذار بوسه زنیم بر شمشیری که در دستان توست. () • آسمان را دیدم که در انتظار سپیده دم می‌لرزید. () • کار پاکان را قیاس از خود مگیر گرچه باشد در نوشتن شیر و شیر () • چنان ننگش آمد ز کار هجیر که شد لاله رنگش به کردار قیر ()
--	---	---

۰/۵	۱۱. شاعر در شعر زیر، چه آرایه‌ای را پدید آورده است؟ <ul style="list-style-type: none"> • جز تو کسی نمانده است / که در زندگی ما نخل و عنب و تاکستان بکارد ()
۰/۵	۱۲. در کدام گزینه، آرایه اغراق وجود دارد؟ چرا؟ ☐ سپهبد، عنان، ازدها را سپرد ☐ برآویخت ره‌ام با اشکبوس به خشم از جهان، روشنایی ببرد برآمد ز هر دو سپه بوق و کوس
۲	۱۳. ابیات زیر را کامل کنید. <ul style="list-style-type: none"> • علی ای همای رحمت، تو چه آیتی خدا را! • غم دل به دوست گفتن چه خوش است شهریارا • دگر باره ایران پُرآوازه شد • از این خطّه نغز پدram پاک
ج) قلمرو فکری (۸) نمره	
۰/۵	۱۴. از دید روحی - روانی چه ویژگی‌هایی در کلام فردوسی هست که ما ایرانیان بدان می‌بالیم؟
۰/۵	۱۵. در سروده زیر، منظور شاعر از مصراع‌های مشخص شده چیست؟ <ul style="list-style-type: none"> • تو را «جنوب» نامیدم / ای سرزمینی کز خاکت / خوشه‌های گندم می‌روید / و پیامبران برمی‌خیزند
۰/۵	۱۶. کدام ویژگی‌های شعر حماسی، در بیت زیر به چشم می‌خورد؟ (داستانی، قهرمانی، قومی و ملی، حوادث خارق العاده) <ul style="list-style-type: none"> • کمان را به زه کرد و بگشاد بر نبد مرغ را پیش تیرش گذر ()
۰/۵	۱۷. نویسنده، شهید مرتضی آوینی در این جمله از مفهوم کدام آیه بهره گرفته است؟ آیه را بنویسید. <ul style="list-style-type: none"> • در معرکه قلوب مجاهدان خدا، آرامشی که حاصل ایمان است، حکومت دارد.
۲	۱۸. مفهوم مربوط به هر بیت را انتخاب کنید و داخل هر کمانک بنویسید. (یک مورد اضافه است) <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;">گذرا بودن زندگی - یگانه پرستی - ارزش معنوی مبارزه - غرور و تکبر - توکل بر خدا</div> <ul style="list-style-type: none"> • چو گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت ز دست بنده چه خیزد، خدا نگه دارد () • بزد بر بر و سینه اشکبوس سپهر آن زمان دست او داد بوس () • هم مرگ بر جهان شما نیز بگذرد هم رونق زمان شما نیز بگذرد () • جز از جام توحید، هرگز نوشم زنی گر به تیغ ستم گردن من ()
۴	۱۹. موارد زیر را به نثر روان بنویسید. (هر مورد ۰/۵ نمره) <ul style="list-style-type: none"> • کز همه شیرین سخنی گوش ماند • که ره‌ام را جام باده است جُفت • پس به هر دستی نشاید داد دست • من گوش استماع ندارم، لمن تقول • تجلی هستی است جان کندن من • در نهایت تخت و گاه بود. • ای کاش عظمت در نگاه تو باشد. • تا با خاک آنس نگیری راهی به مراتب قُرب نداری.
۲۰	طراح: صادق

نوبت امتحانی خردادماه ۹۸ پایه: دهم نظری مدت امتحان: ۷۰ دقیقه طراح: داوود صادقی	باسمه تعالی سازمان آموزش و پرورش اصفهان مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۴	نام درس: فارسی (۱) پایه دهم نمونه ۲ پاسخنامه تشریحی
---	--	--

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱/۵	<ul style="list-style-type: none"> • برآمدگی پشت پای اسب • کسی که اسب و شتر و الاغ کرایه می دهد یا کرایه می کند. • آرزو، عقیده • بی درنگ، بدون اندیشه سخن گفتن یا شعر سرودن • ماهر، چیره دست • تاج، دیهیم، کلاه پادشاهی 	۱
۱/۵	ورطه . لثیمی . ضمایم . حسیض . فراق . قیاس . ۶ مورد هر مورد ۰/۲۵ نمره	۲
۱	من (نهاد) شور و شوقی (مفعول) امید (مضاف الیه) روی ما (متمم)	۳
۰/۵	فعل است به قرینه معنوی حذف شده است.	۴
۰/۵	«را» در مصراع اول در معنی به و حرف اضافه است . ولی «را» در مصراع دوم نشانه مفعول است.	۵
۰/۵	من (نهاد) آزاده از خاک آزادگانم (گزاره)	۶
۰/۵	ای سرزمینی کز خاکت گل می روید و ای که ردای حسین بر تن داری ای انقلاب زمین که با انقلاب آسمان پیوند خورده ای	۷
۰/۵	سرور آزادگان . هسته (سرور)	۸
۰/۵	جمله دوم . برای اینکه دارای پیوند وابسته ساز است . واز دو جمله هسته و وابسته درست شده است . تفنگ دوربین دارش نشان می دهد (جمله هسته) که تک تیرانداز است (جمله وابسته)	۹

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۲	<ul style="list-style-type: none"> • کنایه • تشخیص • جناس تام • تشبیه 	۱۰
/۵	آرایه مراعات النظیر	۱۱
/۵	گزینه اول: سپهد، عنان، ازدها را سپرد به خشم از جهان روشنایی ببرد چون هرگاه در بیان ویژگی و صفت چیزی، زیاده روی و بزرگنمایی شود، در زبان ادبی به این کار «اغراق» می گویند. این آرایه در متن های حماسی کاربرد فراوان دارد.	۱۲
۲	حفظ شعر <ul style="list-style-type: none"> • علی ای همای رحمت تو چه آیتی خدا را! • ز نوای مرغ یاقق بشنو که در دل شب • چو هنگامه آزمون تازه شد • از این خطه نغر پدرام پاک که به ماسوا فکندی همه سایه هما را غم دل به دوست گفتن چه خوش است شهریارا دگرباره ایران پر آوازه شد و زین خاک جان پرور تابناک	۱۳

قلمرو فکری (۸ نمره)

/۵	ملی گرایی . عشق به وطن . دشمن ستیزی . ایستادگی در برابر ظلم	۱۴
----	---	----

۱۵	خوشه های گندم می روید (سرزمین حاصلخیز و پراز نعمت های فراوان) پیامبران برمی خیزند (سرزمینی مقدس که پیامبران از آن برانگیخته شدند).
۱۶	قهرمانی
۱۷	آیه «أَلَا بَدِكرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ» (سوره رعد، آیه ۲۸)
۱۸	<ul style="list-style-type: none"> • توکل بر خدا • ارزش معنوی مبارزه • گذرا بودن زندگی • یگانه پرستی
۱۹	<ul style="list-style-type: none"> • معنی شعر و عبارت (هر مورد ۰/۵ نمره دارد) • دیگر سخنی نگفت و ساکت ماند • رهام اهل جنگ و مرد مبارزه نیست . او اهل خوشگذرانی است. • در نتیجه شایسته نیست با هر کسی دوست شویم. • من حوصله شنیدن حرف های تو را ندارم و با من حرف نزن • مرگ من جلوه و نمایی از روشنی و هستی و زندگی است. • در پایان داستان به مقام پادشاهی رسید. • ای کاش هر چیزی را از زاویه دیگر ببینی و فقط به ظاهر توجه نکن و نگاه را باید تغییر داد و جور دیگر دید. • تا متواضع و فروتن نباشی هرگز به خدا نمی رسی و به او نزدیک نمی شوی.